

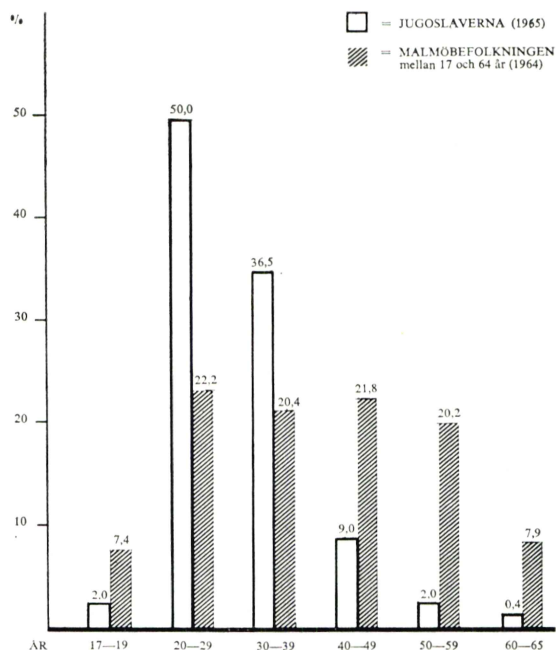
Sjukfrekvensen hos jugoslaver i Malmö under 1965

Av socionom Knut Hast, Norrköping

På Malmö allmänna försäkringskassa har man fått ett intryck av att nyinflyttade utlänningar har högre sjukfrekvens än övriga försäkrade. För att få en orienterande bedömning av detta förhållande har denna utredning genomförts. Utredningen begränsades till jugoslaver därför att denna grupp är relativt stor och för att man ansett sig märka påtagbart många sjukskrivna bland dem. Undersökningen genomfördes som pilotstudier så att på en lista med 2.480 i bokstavsordning har 3/8 eller 930 uttagits på så sätt att den 4:e, 5:e, 8:e, 12:e, 13:e, 16:e och så vidare utvalts. Listan upptog alla i Malmö boende och sådana som blivit anmälda här, bosatt sig på andra orter eller avflyttat från riket. Av de 930 utvalda fanns 404 inskrivna i kassan men av dessa var 160 ej inskrivna under hela år 1965. De bestod av sådana som blivit inskrivna först år 1966, det första året de mantals-skrivits i riket, samt det lilla antal som under år 1965 inskrivits i kassan genom ILO-konventionen, som är tillämpling på politiska flyktingar. I stort bestod dessa således av sådana som bosatt sig i riket under perioden 1/11 1964—31/10 1965. Övriga 244 var inskrivna under hela år 1965, således i stort sett sådana som bosatt sig i riket före 1/11 1964 och var mantalsskrivna i Malmö 1965. Dessa 244 undersöktes. Försäkringsregistret där alla inskrivna försäkrade finns, är uppdelat i 31 grupper på så sätt att alla födda den 1:a oavsett månad finns i dagbord 1, alla födda den 2:a i dagbord 2 o.s.v. I varje dagbord står de inskrivna i födelseordning. De som är födda samma dag står i bokstavsordning. För att få något att jämföra med uttogs en kontrollgrupp på så sätt att den inskrivne av samma kön, som stod närmast efter varje jugoslav i

samma dagbord utvaldes. Några av de utvalda i kontrollgruppen kunde på så sätt bli en månad yngre än motsvarande jugoslav, men det var så få fall att det ej gav utslag i annan medelålder. De 244 bestod av 171 män och 73 kvinnor. Hos jugoslaverna var 77 ogifta och 94 gifta bland männen samt 14 ogifta och 59 gifta bland kvinnorna. Hos kontrollgruppen var 55 ogifta och 116 gifta bland männen samt 21 ogifta och 52 gifta bland kvinnorna.

Procentuella åldersfördelningen av gruppen framgår av Figur 1.

Figur 1: Procentuell åldersfördelning

Åldern är vid årskiftet 1965—1966. För att få en uppfattning om hur gruppen förhåller sig till övriga försäkrade har också procentuell fördelning gjorts på de 160.000 malmöbor som var mellan 17 och 64 år vid årsskiftet 1964—1965. Några senare uppgifter finns ej, men under ett år bör inte fördelningen undergått några större förändringar. Jag har måst använda hela befolkningens fördelning, då kassan saknar egen statistik över de försäkrades ålderssammansättning, men då försäkringen är obligatorisk bör fördelningen mycket väl även gälla de sjukpenningförsäkrade under 65 år. Som synes skiljer sig jugoslaverna markant från de försäkrade i övrigt och har en ålderssammansättning, som åtminstone vad 1962 års 90-dagarsundersökning har visat, borde ha en mycket låg sjukfrekvens.

Den 31/12 1965 var den yngste 18 år och 7 mån.
den äldste 61 år och 2 mån.
medelåldern var 30 år och 10 mån.
första kvartilen var 24 år och 11 mån.
medianåldern var 29 år och 8 mån.
tredje kvartilen var 34 år och 10 mån.

Fördelningen i sjukpenningklasser framgår av Tabell I.

Av Tabell I framgår att ett något större antal i kontrollgruppen än hos jugoslaverna inte är sjukpenningförsäkrade. I motsats till jugoslaverna har kontrollgruppen ett stort antal i de två lägsta sjukpenningklasserna. Däremot visar de båda grupperna likartad spridning i mellanklasserna 3—11. I klasserna 12—15 sker sedan en markant förskjutning igen, så att i kontrollgruppen finns påfallande fler i högsta sjukpenningklassen och jämförelsevis färre i klasserna 12—14. Kontrollgruppens stora antal i klasserna 1 och 2 är sannolikt betingade av att denna grupp har ett större antal icke yrkesarbetande husmödrar än vad jugoslaverna har.

Tabell I

Sjukpenning klass	Sjukpenning per dag	Jugoslaverna		Kontroll- gruppen	
		Antal	Proc.fördeln.	Antal	Proc.fördeln.
—	0	2	0,8	6	2,4
1 och 2	5	4	1,6	30	12,3
3	6	1	0,4	2	0,8
4	7	—	—	1	0,4
5	8	3	1,2	—	—
6	9	2	0,8	2	0,8
7	10	1	0,4	3	1,2
8	12	3	1,2	2	0,8
9	14	8	3,3	8	3,3
10	16	12	4,9	8	3,3
11	18	20	8,2	18	7,4
12	20	47	19,3	29	11,9
13	22	53	21,7	20	8,2
14	25	61	25,0	35	14,4
15	28	27	11,1	80	32,8

Skillnaden i grupperna 13—15 talar för att de yrkesarbetande jugoslaverna har lägre inkomst än kontrollgruppen.

Vid bedömning av själva sjukskrivningsbenägenheten har använts dels antalet sjukfall, och dels antalet sjukskrivningsdagar under året. Enbart fall och sjukskrivningsdagar då sjukpenning utbetalats har medtagits. Som regel har således sjukskrivningsperioderna varit längre än 3 dagar. Perioder kortare än 8 dagar har som regel ej styrkts med läkarintyg. Antalet sjukfall var totalt 463 för jugoslaverna och 156 för kontrollgruppen, vilket blir 191 respektive 65 fall per 100 inskrivna sjukpenningförsäkrade. Fallen fördelar sig på de båda grupperna enligt Tabell II.

Av Tabell II framgår att jugoslaverna hade på-

Tabell II

Antal sjukfall	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Jugoslaver	61	62	46	34	21	11	5	2	1	1	—	—
Kontrollgruppen	161	51	17	6	5	—	1	1	—	1	—	1

fallande fler sjukfall än kontrollgruppen. Endast 25 % av jugoslaverna var utan sjukfall mot 66 % i kontrollgruppen. Jugoslaverna hade också påtagbart fler med många sjukfall under året. Således var det endast 6 % av kontrollgruppen men 31 % av jugoslaverna som hade 3 eller fler sjukfall under året.

Antalet dagar med utbetald sjukpenning var 8.893 för jugoslaverna och 1.957 för kontrollgruppen, vilket blir 36,7 respektive 8,2 dagar per sjukpenningförsäkrad. Spridningen på de båda grupperna framgår av nedanstående uppställning.

	Jugo- slaverna	Kontroll- gruppen
Försäkrad med lägsta antalet sjukdagar hade:	0 dagar	0 dagar
Första kvartilen hade:	1 „	0 „
Medianen hade:	20 „	0 „
Tredje kvartilen hade:	61 „	9 „
Försäkrad med högsta antalet sjukdagar hade:	331 „	165 „

Denna pilotstudie, som genomfördes för att utröna om slumpmässigt utvalda jugoslaver bosatta i riket och mantalskrivna i Malmö under år 1965 har högre sjukfrekvens än motsvarande ålders- och könsutvalda kontrollfall, verifierar det intryck man har haft på Malmö allmänna försäkringskassa att dessa individer har påtagbart större sjukskrivningsbenägenhet än övriga försäkrade. Resultatet ger bakgrund för en fullständigare undersökning av jugoslaver och andra utlänningar med avseende på i första hand sjukskrivningsdiagnoser och i andra hand en intensivundersökning av slumpvis utvalda individer för att om möjligt utröna det bakomliggande orsaksmönstret. En sådan undersökning skulle ge underlag för riktade åtgärder för att höja anpassningsförmågan hos dessa individer. Sådana åtgärder skulle även kunna direkt medföra en inbesparing av sjukförsäkringsmedel. Om man kunde nedbringa sjukhjälsbehovet till en fjärdedel av nuvarande, skulle med en beräknad genomsnittsjukpenning på 20 kr inbesparas omkring 1/2 miljon kronor per år enbart i sjukpenningssättning till de omkring 1.000 jugoslaverna som nu är inskrivna i Malmö allmänna försäkringskassa.

BÖCKER OM BARN

Elementär barnpsykiatri

av professor Anna-Lisa Annell, Uppsala.
2:a omarb. och utökade upplagan.

Inb. 39: —

De psykiskt utvecklingsstörda, deras utbildning och vård

av professor Hans Forssman, Göteborg,
och överläkare Ingemar Olow, Göteborg.
3:e tryckn. Inb. 8: 75

Utvecklingspsykologiska beteendestudier hos barn i åldern 1½—8½ år

av laborator Stina Sandels, Stockholm.
2:a tryckn. Inb. 28: —

SVENSKA
BOKFÖRLAGET
Norstedts · Bonniers

